

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie kategorie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych. **REDAKCYJA I ADMINISTRACJA:** CZĘSTOCHOWA, II-a ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 38. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie i w wyjątkowych dni świątecznych od g. 8-10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie wraca.

PRENUMERATA WYDANE: Rozdział r. 3, półrocznik r. 3, kwartał r. 3, 50, miesięcznik kop. 50, wraz z przesyłką pocztową 1 rb. od przesłaniem do domów. Zagranica, za markami pocztowymi, dostarcza się miesięcznie kop. 60. Za rok adresu kop. 28. Listów niepublikowanych lub niebłażliwie opłaconych redakcja nie przyjmuje. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz pierwszy jednosłupowy lub jego miejsce: Nadejście k. 58, przed tablicą k. 48, w tekście, 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 10. Drobiazgi ogłoszeń po kop. 3, w wyraz. Najtańsze ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenia treści „matrimonialnej” o 10 proc. drożej. Za ogłoszenia prospektów lub reklam po 8 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agencje: w Rakowie, Noworodanku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

TOWARZYSTWO AKCYJNE HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE „Ł. J. BORKOWSKI”

WARSZAWA, ulica MAZOWIECKA № 11.

8 ODDZIAŁÓW

Warszawie, Częstochowie, Łodzi, Dąbrowie Górniczej, Radomiu, Lublinie, Białymstoku i Moskwie.

Adres telegraficzny „ELIBOR”

KAPITAŁ ZAKŁADOWY 1,500,000 RUBLI.

Jenerałna reprezentacja i wyłączna sprzedaż na Królestwo Polskie:

STALI AMERYKAŃSKIEJ „Crucible Steel Co.” i PILNIKÓW „Czarny Djament” BARNETT Co.

ZELAZO — BELKI — BLACHY
Okucia budowlane z blachy metalu „ELIBOR”
KOSY — LEMIESZE — ODKŁADNICE — ŻOPATY.
Wszelkie artykuły techniczne i budowlane
Pasy do transmisji
WĘGIEL — KOKS — CEMENT.

II Aleja № 38—telefon № 4-67.

TEATR

URANJA

Dziś i dni następných Arcydzieło sztuki kinematograficznej. II-a SERJA w 6 OLBRYMICH CZĘŚCIACH.

KLUCZE SZCZĘŚCIA

Dziś w niedzielę początki przedstawienia godzinie 2 m. 45;—5 15;—7 30 m. i 9 m. 45. Kasa otwarta od g. 12-ej po poł.

Nad program: Na scenie: COLUMBINA operetka (jeden akt)

Teatr PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 349.

Program od soboty 24 do poniedziałku 26 Stycznia 1914 r.
Letni romans Wuj Puda (komedja)

TANIEC ŚMIERCI

Wspaniały dramat w 4 częściach.

Na scenie: Pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego.
TEATR MINIATUR.

I Staruszkowie w załotach Fraska sceniczna w I ak. S. Dobrzańskiego ze śp. i tąd. II Śmiech i Satyra

Anons: We wtorek 27 Stycznia—Nowości. COLOMBIA piękna operetka w 2 aktach

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon M 4-77.

Program od soboty 24 do wtorku 27 Stycznia r.d. (włącznie).
Dziś najwybitniejszy obraz sensacyjny chwili obecnej!

ORLI WZLOT

Niebywały ze względu na temat i akcję: dramat sensacyjny w 3-eh częściach, podług ostatniego utworu Conan Doyle'a.

JĄŚ PRZYJMUJE GOŚCI | DZIENNIK PATHE № 2111. (w wykonaniu 8-mio let. Jasia Abelarda) Sprawy bieżące.—Kronika.—

NA SCENIE pod artystycznym kierunkiem Wł. GŁOGERA ODWRÓT KAWALERJI Krot. w 1 ak.

LOSY

POLECA Jedyna firma chrześcijańska!
ADAM WOLANSKI

Warszawa, Marszałkowska 143 tel. 150 03.

Losy na grę tylko do I klasy-Udziału do wszystkich 5 klas.

Cały los	4/4	— 4 rb.	1/2	ćwiartki	10 rb.
3/4	3/4	— 2 rb.	1/4	•	5 rb.
1/2	1/2	— 1 rb.	1/8	•	2 rb. 50 k.
1/4	1/4	— 20	1/16	•	1 rb. 50 k.

Zamiejscowym Wysyła się odwrotną pocztą po otrzymaniu należności, lub za za liczeniem pocztowym.

do I kl. 202 lot.

Gigantycznie I kl. 9 i 10 Lutego

Dr. med. R. Troppanor

lek. kłm. i polikliniki w dziedzinie go antwerpytu.

ChOROBY SKÓRNE, WENERYZYJNE I DRÓG MOCZOWYCH.

Przyjmuje od 9-11 rano i od 5-7 po poł. Państwo od 4-5-ej po poł. II Aleja Nr. 24, (róg Teatralnej) i piętro.

ONZESOJANSKI

pierwszorzędnym na Częstochowę i okolice ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY WAKŁAWA WESOŁOWSKIEGO

— Róg II-iej Alei i Teatralnej 26. —

Przyjmuje zamówienia grup i t. d. poza obrębem i majątkach zakładu w fabrykach

Chrześcijański Hurtowy Skład Tow. Galanteryjnych i Piśmiennych

p. l. **M. ZARUSKI I S-ka** Częstochowa Ogrodowa № 11 Telefonu № 640

zawiadamia Szanownych Kupców i Stowarzyszenia że otrzymał z zagranicy nowy transport

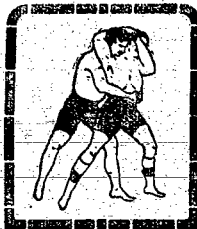
➔ Rękawiczek Balowych Damskich ➔

od najtańszych do najdroższych po cenach ściśle fabrycznych.

Przebież na prowincji!

Przebież na prowincji!

KRAKOWSKI ATRAKCYJNY
CYRK
III Aleja № 68.
R. PAULIUSA

Dziś w Niedzielę 25 Stycznia 1914 r. Dane będą
2 Wielkie Atletycznie-Sportowe Przedstawienia 2
Dalszy ciąg międzynarodowego championatu
FRANCUZKIEJ WALKI
Na popołudniowe przedstawienie walczą:
Buchholz champ. Europy Tiroł — Derbau champion świata, Janeman — Spul.
Micheison — Redosto. Sawwaz — Smyrnaw.
Na wieczorowe przedstawienie walczą: Smyrnaw — DERBAU, Brooki — Spul.
Mikul — Stupin, Kudraszow — Puriklewich.
Oprócz tego udział bierze cała cyrkowa trupa. — Początek przedstawień popoł. 3 1/2, wiecz. 8 1/2.
Początek walki na popołudn. 5 na wieczorowe 10 1/2.

WAŻNE DLA DOMU I KUCHNI
OLBRZYMA OSZCZĘDNOŚĆ

ALIMA
najlepsze roślinne
MASŁO

do Smarowania
chleba
Pieczenia
Smażenia
Gotowania

— DO NABYCIA WSZĘDZIE —

Praktyczna **szkoła kroju i szyja** metodą Wortha mistrzyni cechowej
LUCJI JURASZEK
w Częstochowie, II Aleja 38 m. 13.

Przy szkole pracownia ubiorów damskich i dzieciennych. Po ukończeniu
szkoly praktykantkom wydaje się **dyplom krawiecki**.
Ceny przystępne. 0812— Wykończenie solidne

Emalję wyborową marki „Primus”

POLECA:

W. STAJEWSKI, II Aleja № 33.

Hurtowo-Detaliczny Skład Wyrobów Tabaczknych

R. PRUSZKOWSKIEGO

w Częstochowie, Aleja II róg Teatralnej.

Poleca świeżo otrzymane w dużym wyborze tytonie, cygara cygaretki i papierosy, w różnych cenach, fabryki: „Noblesse” Katinowski i Przepiórkowski w Warszawie Arabski, Kwiat Yaka, Dubec Smyra, Dubec Yaka i obstalunkowe: T-wa Lafarm w Petersburgu; Obstalunkowe, Prima, Południowy i Cesaraki; Mesaksudi w Kiercy; T-wa Gabaj w Moskwie; „Union” Kołodziej-ski & Filipowski w Warszawie; Erzerum i Xandi; Asmofew w Rostowie; Turecki; Bogdan-Suchumski Turecki; Sultan Flori; Kasznaraw w Rostowie; Turecki; Bogdan-Saw w Petersburgu; Numerowane obstalunkowe: Stamboli w Teodoszji Samon i Dubec turecki; Majkapara w Rydze; Suitaki w szkiach, Południo-wa róża, Sofijski i Stambul; Ruthenberg Rygar w szkiach; Kair i Algierski; Bogi Hofin; Tymferopolu; turecki południowy; J. A. Sarafa, Portwar turecki; Salomon Kogen, Kijów; Mändel & Co Rygar Chan Gulju i do fajki; Szap-szonnikeff, Petersburg; Albanski Hawaser, Petersburg; fabryka cy-gar „Progress” Warszawa; tytonie od 72 k. do rb. 12 za funt. Cygara i cygaretki od 1/2 do 100 rub. za 100 szt. Najlepsze gily z oryginalnych białych i złotych, francuskich bibulek „Abadie” fab-ryk J. Marchelskiego od 18 kop. za 250 sztuk. Zapalki krajowej fabryki w Mszczonowie. Antybakteryjna wata, paczka kop. 10.

Edward KINDERMAN

CZĘSTOCHOWA, ul. Teatralna № 26 dom własny
Tel. № 522. Filja w Sosnowcu ul. Targowa № 14

POLECA: Łózka żelazne, łóżecko dziecięce kolebki, wózki dziecięce materace druciane i sprężynowe i t.d. **CENY NIZKIE ZA GOTOW-KĘ i NA RATY, CENNIKI NA ŻĄDANIE GRATIS.**

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski -Sztukatorski
Częstochowa Aleja 3-cia dom własny
Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60. **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONYWA Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne
Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni marmurowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. **CENY PRZYSTĘPNE**

HURTOWE SKLADY Stowarz. Kupców Chrześcijań
pod firmą **„OBRONA”**
w Częstochowie, ul. Ogrodowa № 11.
Są najlepszym źródłem zaopatrywania się w towary Kolonialne i gospodarstwa.
Cena na wszystkie artykuły rynkowa, (najniższa).
Wyłączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorzędnych cukrowni
Lublin, Milejów i Nieleśdew.

SAMOCHOODY
Sprzedaż samochodów nowych i używanych róż-nych fabryk jak również wynajem na jeżdżące po mie-ście sowie i zagranicę
Garaż Teatr. 58160 tel. 34

ZAWIADOMIENIE.
Od 28 stycznia r. b. w miastach Łodzi, Pabjanicach, Tomaszowie, Rawskim, Częstochowie i Sosnowcu otwiera ją się na czas od 6 do 8 miesięcy bez-płatne kursy pedagogiczne w celu przy-sposobienia nauczycieli i nauczycielek początkowych szkół miejskich i wiejskich.
Na Łódzkie i Pabjanickie kursy, na których przysposabiać się będą na nauczycielki początkowych szkół miejskich przyjmowane będą osoby z ukończeniem 7-iu klas gimnazjum żeńskiego, a na To-maszowskie, Częstochowskie i Sosno-wieckie, przysposabiające nauczycieli i nauczycielki początkowych szkół miejskich, przyjmowani będą z ukończenia 4 klas gimnazjum miejskiego lub żeńskiego miejskich 4-ro lub 3-ch klasowych szkół.
Ci, którzy skończą wspomniane kur-sy, otrzymują posady wpiery przed in-nymi.
Prośby, wraz z atestatem i świa-dectwami, trzeba skierować jaknajpręd-ziej dla wstąpienia na Łódzkie i Toma-szowskie kursy do inspektorów Aleksan-drowskich 4 klasowych szkół; na Pabja-nickie — do zawiadującego wyższą szkołą początkową, a na Częstochow-skie i Sosnowieckie do inspektorów Czę-stochowskiego i Sosnowieckiego okręgu (w Częstochowie).
Podpisano: Naczelnik Łódzkiej dy-rekcji naukowej BIELAJEW.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
Przyjęcia:
D. FILIPOWICZ od 10-1 i od 3-6 p.p.
asyst. Lek.-Dent. 9-1 i od 3-7 po połud.

Doktor **BRONIA TOWSKI**
Paweł
Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.
Choroby skóry, włosów pleców, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 3-6 popoł. Pante od 3-4 popołudni. Stojąca wrodziona wstrętność SALWARSANU (HATA 606 1914 i badanie krwi na syfilis).

D-r. Z. BEM
Przyjmuje chorych jak dawniej od 8-9 rano i od 3-5 po południu.
Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci
III-a Aleja № 53, tel. 578.

A. DĘBICKI Geometra
przebiegły
Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602.
Wykonuje wszelkie roboty niernicze.

Ryski Bank Handlowy,
Filja w Częstochowie.
II-ga Aleja № 26.

Wynajmuje w opancerzonym skarbcu
KASETY STALOWE „SAFE”
Po cenach od 12 rb. do 24 rb. rocznie za leżenie od wymiaru kasetki.
Dla załatwienia czynności związanych z manipulowaniem złożonych w kasetkach wa-lorów | naprz. odebranie kuponów etc. | odpow-iednio urzędowa poczekalnia w lokalu Ban-ku znajduje się do dyspozycji właściciela-kasetek.

Chrześcijańska pracownia
Czapek i Kapeluszy
„POLONIA”
Częstochowa, 2 Aleja №19,
gdzie teatr Paryski. Poleca: czapki ni-fermowe, cywilne zimowe męskie po 45, 65, 95 i wyżej i dziecięce po 25, 35, 45, 65 i wyżej oraz kapelusze różnych ka-tunków najnowszych fasonów po najni-ższych cenach.

Potrzebne kobiety u-miejące czytać i pisać do roznoszenia z rana Gońca po mieście wia-domość w Administracji Gońca od 5 do 6-jej.

DLA ZNAWCÓW
wyróżniające się wytwornym smakiem
konieki francuskie
A. C. Mankowa & Co.
Poleca Skład wódek i win
K. Krakowieckiego
II-ga Aleja Nr. 24, telefon Nr. 253.

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjęcia: od 9-1 i od 3-7. Leczenie, plombowanie. Zęby sztuczne.
Ceny niskie.

Wyższa Szkoła Kroju
Pod osobistym kierunkiem mistrzyni cechu warszaw-skiego i laureatki paryskiej akademii nagrodzonej zio-łym dużym medalem w akademii krawców.
H. GIERKOWSKIEJ
III. Dojazd N-r. 5, 1-sze piętro front.

Zatwierdzone przez Ministerjum Przemysłu i Handlu

KURSY HANDLOWE

W. Nassalskiego w Częstochowie.

połrocznie dla obejga pld. Wykłady rozpoczną się 4 Lutego 1914 r.

Zapisy przyjmuje i informacji udziela kancelarja kursów, ul. Teatralna № 14, w dni powszednie od 5 1/2 do 7 w., w niedzielę i święta od 3 1/2 do 4 1/2 po południu.

Na żądanie kancelarji kursów wysyła program.

aby przyznać, że pod względem rozpięcia kwestji robotniczej w państwie rosyjskim obecnie *embarras des richesses*.

Oczywiście, że gorliwość ministerjum nie pozostała bez echa. Od czasu nedejsia epoki „likwidacji” i „uspokojenia” ministerjum spraw wewnętrznych w osobie centralnych i lokalnych organów wykazało swą działalność bardzo wypukle. Zapobiegania, uprzedzenia, likwidacje, represje i przesładowania zostały w sposób obfity doprowadzone do skutku.

Podczas regulowania ruchu robotniczego punkt zapatrywania policji posiadał dominujące znaczenie. O zbiorowych działaniach robotników wiedział tylko cyrkul. W nich po starciu dopatrywano się tylko pogwałcenia spokoju i bezpieczeństwa publicznego i w stosunku do nich stosowano tylko funkcje władzy uprzedzającej i zapobiegawczej.

Wszelka inicjatywa prawodawcza, dążąca do uregulowania kwestji robotniczej w inny sposób została usunięta z drogi. Projekty, dotyczące tej sprawy, kiedyś wypracowane w ministerjum handlu i przemysłu nie podobały się i zostały starannie schowane pod spód w archiwach kancelaryjnych ażeby przypadkiem kiedykolwiek nie wypłynęły na wierzch jak wyrzut sumienia i przypomnienie dawnych grzechów i szlachetnych porwów.

Ale to jeszcze nie wszystko: pod wpływem kursu polityki powziętego z taką siłą i przekonaniem przez ministerjum spraw wewnętrznych nie tylko, że zostały pogrzebane dawne zamiary, lecz ukazała się w całej pełni, jak się teraz okazuje, inicjatywa w nowym kierunku. Ministerjum handlu i przemysłu również opracowuje środki poskramiające: zerwanie umowy najmu w razie niestawienia się do pracy podczas strajku. Lecz inicjatywa w tym kierunku jest błada i niesmiała, bo pognebniona przez silnego przeciwnika. Inicjatywa prawodawcza spoczywa teraz w daleko silniejszych rękach.

Pomienna fantazja prawodawcza zdziwiała swym pospiechem nawet radę ministrów. Z nadzwyczajną delikatnością rada ministrów wskazuje, że minister spraw wewnętrznych zdradza nieznaną samą ideę izb pojeźdźczych, które chciał zorganizować na zasadach nie dających się wprowadzić w życie.

Takich izb prawodawczych, jakie projektuje minister spraw wewnętrznych bez udziału przedstawicieli fabrykantów i robotników i działających na zasadzie własnej inicjatywy bez zwracania się do nich stron zainteresowanych, jeszcze świat nie widział, pozatem przedsięwzięcie środków policyjnych i represyjnych mających na celu niedopuszczenie i zapobieganie nie zawsze w skutkach jest pomysłem, lecz przeciwnie, daje wyniki wręcz przeciwnie w rozwoju stosunków przemysłowych zawarte są własne prawa, i ruch strajkowy jest zjawiskiem zupełnie naturalnym, z którym należy się liczyć, a nie tłumić go środkami policyjnymi.

Rada ministrów udzieliła Maklakowowi wskazówek elementarnych, uobnie dając do zrozumienia, że obojętne jest bez nich w obecnym czasie nie wypada nawet ministrowi spraw wewnętrznych.

Radę ministrów daleko więcej niepokoją strajki polityczne wskutek tego, że bardzo często bezrobocie o podobiu ekonomicznym nabiera charakteru politycznego. Włać rada projektuje utworzenie komisji między-

wydziałowej pod przewodnictwem ministra handlu i przemysłu, która powinna zbadać wszystkie przepisy, dotyczące danej kwestji w celu zaprowadzenia kary za bezrobocie polityczne. Pod tym względem na sprawę tę rada ministrów spraw wewnętrznych.

Nawet rada ministrów idzie dalej bo proponuje: „specjalną uwagę zwrócić na projektowaną przez ministra Maklakowa odpowiedzialność kryminalną za namawianie robotników do wystawienia żądań i protestów, wypływających nie z ekonomicznych żądań, lecz z pobudek o charakterze politycznym i rewolucyjnym”. Z tego wynika, że pod tym względem solidarność rady ministrów i ministra spraw wewnętrznych jest całkowita.

Z. R.—icz.

O teatr w Częstochowie

(Odpowiedź na ankietę w sprawie założenia stałego teatru w Częstochowie, ogłoszona w № 4 „Gońca Częstochowskiego” z roku bież.)

IV.

Szanowny Panie Redaktorze!

Za pośrednictwem „Gońca Częstochowskiego”, poruszona została paląca kwestja budowy nowego teatru. Niechże i mnie będzie wolno wyjawić swój pogląd.

Dziwią się mocno pozamiejskowi, że miasto z ludnością prawie stu tysięcy — nie posiada odpowiedniego teatru. Nie dziwi to jednak nikogo, że takie właśnie miasto, nie posiada dotąd odpowiedniego szpitala? Że teatr, jako miejsce rozrywki, jest dla miasta potrzebny — nie przeczę; lecz mojem zdaniem, to szpital nie tylko, że jest potrzebny, lecz konieczny. Boć ten, jaki obecnie miasto posiada, mógł odpowiadać wymaganiom, ale lat temu 40. Jakże to tam są pomieszczenia, urządzenia, — wiadomo chyba — nieludnemu.

Gdyby się tak zechciał zorganizować Komitet z ludzi dobrej woli, dla zaprojektowania budowy nowego szpitala, nie wątpię, że każdy z mieszkańców oczywiście chrześcijan (żydów wyłączać, gdyż oni już posiadają swój własny szpital) chętnie opodatkowałby się dobrowolnie, poświęcając co miesiąc na ten cel drobną kwotę, stosownie od zarobku. Oczywiście, gdy już będziemy mieli swój szpital, gdy będą kursować tramwaje... a — to wtedy można pisać ankietę na rzecz budowy teatru. Dzisiaj zaś uważam za kwestję nader palącą — budowę szpitala! Jednak, jak to ci żydzy szybko, bez rozgłosu, bez rozpisywania ankiet, uwinęli się z tym swoim szpitalem?

W tym wypadku, to przypuszczam, że można się wzorować na nich.

Raca Pan przyjąć zapewnienie szacunku.

L. Z.

Częstochowa 25—I—14 r.

Dochód robotników.

Posiadamy — mówią robotnicy amerykańscy — jedno tylko zagadnienie polityczne, a tem jest — sprawa dochodu robotników i ich dnia roboczego.

Robotnikowi polskiemu może się wydać dziwnem i niezrozumiałem takie ograniczenie wszystkich spraw politycznych do jednego zagadnienia — płacy i pracy.

W Stanach Zjednoczonych jednak,

postępujących zupełnie wolno polityczną i najbardziej rozwiniętą w rządzenia demokratyczne, a równorzędnie z tem — ogromnie rozwiniętą wydajność pracy — takie stawienie sprawy jest zupełnie naturalne.

W Ameryce dzięki doskonałemu stanowi statystyki obliczyć łatwo, ile bogactw wytwarza się w kraju. Obliczenie to daje wynik następujący: W Stanach Zjednoczonych jest 15 mil. rodzin robotniczych, wytwarzających rocznie artykułów spożycia za 60,000 mil. rb. tj. za 4,000 rb. na rodzinę robotniczą.

Oboecnie jednak nie cały ten dochód przechodzi do rąk robotników, muszą oni zadowalać się zaledwie połową tego, co wytwarzają, otrzymują bowiem w postaci płacy zarobkowej tylko 30,000 mil. rb. tj. 2,000 rb. na rodzinę robotniczą.

Pozostałą połowę zabiera klasa kapitalistów, stanowiąca tylko jedną dziesiątą część ludności, podczas gdy robotnicy stanowią 9/10.

Ten stan rzeczy powoduje, że uświadomieni robotnicy amerykańscy wystawiają hasło 4000 rb. rocznego dochodu na rodzinę i 6 godzinnego dnia roboczego; zaznaczają przy tem że jest to żądanie tylko na najbliższą przyszłość i że po osiągnięciu go pójdą dalej, obecny nawet bowiem stan techniki umożliwia 3 razy większe wytwarzanie bogactw bez zużycia większej ilości sił ludzkich.

Oboecnie w Ameryce około połowy robotników pracuje nie cały dzień w powodu zastój w całym szeregu gałęzi przemysłu; w Ameryce w samym tylko przemyśle przetworczym maszyny rozwijają siłę 18 milionów koni parowych, gdyby do poruszania maszyn zużyć się wód biezących, możnaby osiągnąć siłę 60 mil. koni parowych.

Wydaje się, że dobrobyt materialny nie miaby granic, gdyby gospodarka dzisiejsza z obecnego stanu bezładu przeszła w wyższy okres planowego urzędzenia na naukowych zasadach.

Przeciw drożyznie.

W ministerjum handlu i przemysłu w Petersburgu już od dłuższego czasu rozważana jest sprawa drożyzny najniebezpieczniejszych artykułów żywności, a także drożyzna mieszkani.

Oboecnie ministerjum usunęło za rzecz niezbędną zarządzenie szeregów środków, mających na celu walkę z drożyzną.

Specjalna komisja, rozważająca sprawę drożyzny mięsa, usunęła że drożyznę powodują znaczny wyrwa sragranicę i liczne braki środków przewozowych.

Zdecydowano zatem zreformować realnie i zwrócić się do miast, by przestały uważać również za źródło dochodów. Następnie uznano za konieczne zwrócić uwagę na rozwój hodowli bydła, oraz zaopatrzyć koleje w dostateczną liczbę wagonów odnowi i składów — lodowni. Kosztem 10 mil. rubli.

Zaprojektowano zmniejszenie o połowę taryfy kolejowej za przewóz mięsa i wprowadzenie surowej odpowiedzialności kolei za opóźnioną dostawę ładunków, podlegających zepsuciu.

Prócz tego ministerjum uważa za celowe otwarcie szeregu specjalnych sklepów z mięsem, któreby sprzedawały mięso według cen uregulowanych, przy czym handlarze mięsem mają opłacać mniejszy podatek przemysłowy.

Co do walki z drożyzną innych produktów spożywczych, szaniem ministerjum przyczyną drożyzny jest ta okoliczność, że produkty spożywcze ludność nabywa przeważnie od pośredników.

W celu usunięcia tego zjawiska, mają być zorganizowane specjalne biura kombosy nabywające produkty bezpośrednio od producentów.

Wydział przemysłowy ministerjum handlu i przemysłu ze swej strony obmyśla środki walki z drożyzną i brakiem mieszkani i projektuje użyć na walkę z drożyzną mieszkani wszystkich sum, wpływających od niedawna zorganizowanych Kółek ubezpieczeniowych.

Wystawa Sztuk Pięknych

w Częstochowie, Teatralna N-r. 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w obieg niedzielny i święta od g. 9 wieczorem

PIELGRZYMKĄ

do Ziemi świętej od dnia 22 czerwca do 15 lipca 1914 r.

W dniu 22 czerwca 1914 roku wyruszy z Krakowa pielgrzymka do ziemi Sw. i zwiedzi następujące miejsca święte: Haife, Nazaret, Górę Karmel, Jerolimę i okolice Belleem i św. Jana w górach.

Podróż cała tak koleją jak okrętem tam i z powrotem wynosi z całym utrzymaniem:

Dla klasy I. 540 K. 466 m. 216rb.
Dla klasy II. 490 K. 423 m. 196 rb.
Dla klasy III. 360 K. 316 m. 144 rb.

Zgłaszac się najdalej do 20 kwietnia b. r. u poppisanego.

O. ZYGMUNT JANICKI
Komisarz Ziemi św. w Krakowie ulica Reformacka 4.

W szkole.

— Powiedz mi, chłopcze, co rozumiano w starożytności pod nazwą „siedem cudów świata”?

— Siedem cudów świata psze pana psora to były: piramidy egipskie, muły i wiszące ogrody, Semiramidy, świątynia Djany w Efezie, posąg Jowisza Olimpijskiego, mauzoleum i kołos Rodyjski.

— Dobrze. A w czasach dzisiejszych czy także liczny siedem cudów świata?

— Nie panie psorze, przybył osmy, — Jakż to mianowicie?

— Kontakt Szustowa, psze pana psoral

Ministerjalne

projekty przeciwstrajkowe.

Do niedawna zdawała się, że osłabła inicjatywa rządu w sprawach robotniczych. Zamieszczona c-negdaj na łamach „Kurjera Łódzkiego” wiadomość dowodzi zupełnie czego innego. Dzieje się przeciwnie, na sprawy robotnicze w obecnym czasie zwrócona jest bardzo czujna uwaga władzy rządowej, i „zastosowanie środków stanowczych” w tej sferze uznano za zadanie państwa, wymagające nagłego rozwiązania.

Lecz nad rozstrzygnięciem kwestji robotniczej pracuje bynajmniej nie to ministerjum, od którego samo przez się należałoby oczekiwać inicjatywy prawodawczej. Kwestję robotniczą uznano za „wymagającą nagłego rozwiązania” ministerjum spraw wewnętrznych. I tam właśnie wzięto się do tego energicznie i gwałtownie.

Sądząc z tych wiadomości, które przedostają się z kancelarji ministerjalnych na łamy dzienników, inicjatywa ministerjum spraw wewnętrznych w tej kwestji jest zakreślona na bardzo poważną metę, a praca wre bezustanku. Minister Maklakow przedstawia radzie ministrów referat za referatem, projektuje środki za środkami. Oddziaływanie na fabrykantów, pozycje się szkodliwych elementów robotniczych, zastosowanie represji sądowych względem strajkujących. To — w jednym referacie. Nie zdążyła rada ministrów rozpatrzyć jednego referatu, a już gotów drugi. W nim również zawarte jest takie samo bogactwo inicjatyw, projektujące cały szereg „środków stanowczych” o charakterze policyjnym i kryminalno-represyjnym.

A w końcu, jako korona natohniecia twórczego, izby pojednawcze, lecz nie zwykłe izby, a izby o charakterze odrębnym, specjalnie przystosowane do warunków naszego życia, bez delegatów od fabrykantów i robotników, składające się z przedstawicieli administracji i policji, izby pojednawcze, nie tylko godzące strajki poważniejsze, lecz i dozurujące, eddziałujące i stosujące środki ochronne.

Oczy inicjatywa ministra Maklakowa poprzestanie na tem, czy pójdzie jeszcze dalej w tym kierunku, przewidzieć trudno, lecz i tego wyst

PIOSENKA.

Świecą gwiazdy, świecą,
Na wysokim niebie.
Jeno nie wyślą chłopie,
Ze to i dla ciebie!
Ta jasna z tysiąca,
Co wchodzi od beru,
Jako skrawek słońca,
To pana ze dworu,
A niżej ta druga
Ze złota szczerogo,
Co nad stawem mruga
Proboszcza naszego.
A trzecia, co w pobok
Kauca snop ognisty,
Jako srebrną kądziel,
Gwiazda organisty.
Wszystkie przed ocz, ma
Pałą się, jak sroze.
Tylko twojej niema
Chłopie ty nieboże!
Powiedzą ludzie,
Ze z dawnej dawności.
Pan Bog wszystkie gwiazdy
Zapalił w równości.
Ni chłopca, ni pana,
Nie było na niebie...
Każdy cześć swą własną
Gwardię miał na niebie.
Ale jak się zaczął
Kurczyć lud ubogi,
Poszły gwiazdy z nieba
Na rozstajne drogi.
A te pańskie świecą
Jako talar biały.
A te chłopiekie w rolę,
Jak łyż, pospadały!

Marja Konopnicka.

Koszt wychowania sierot.

Towarzystwo Gniazd Sierocych często spotyka się z zarzutem, jakoby koszt wychowania dzieci w Gniazdach był nieproporcjonalnie duży w stosunku do zamożności społeczeństwa.

Niesłuszny ten zarzut wypływa z racji, że Szanowni krytycy mówią o potrzebie zebrania na ufundowanie Gniazda 30000 rb. zapewniają, że ten fundusz jest wienyście, nie podlegający uszczupleniu, a Gniazdo utrzymuje i dzieci się wychowują z dochodów gospodarstwa, utworzonego za te pieniądze.

Dla ścisłości należy pytanie: co kosztuje wychowanie sieroty w Gnieździe rodzinnem, — zamienić ile społeczeństwo łoży corocznie na każdego sierotę w Gnieździe. 30000 rb. dane na Gniazdo Sierocę tkwi w ziemi, w celowo postawionych budynkach i w racjonalnie urządzonym i prowadzonym gospodarstwie.

Bezspornie, że wtedy więcej ten fundusz dobrze jest zabezpieczony i społeczeństwo na wychowanie dzieci w Gniazdach wydatkuje tylko odsetki od tego niezniszczalnego kapitału, — 6 od stu.

Uczyni to na jedno Gniazdo 1800 rb. rocznie, a że w każdym tem Rodzinem Gnieździe jest średnio 15 dziatew, przeto na każde dziecko Gniazda społeczeństwo wydatkuje rocznie tylko: 1800 rb. : 15 = 120 rb.

W tej sumie społeczne nakładu na wychowanie mieści się już wszystko, — i dostatne życie i porządne ubranie i elementarna nauka dziatew i opłata opiekunów i opłacenie pomocników i najemników, potrzebnych w gospodarstwie Gniazda.

W stosunku zaś do tego, co dziecko otrzymuje w Gnieździe, jest to niesłychanie mały nakład społeczny.

Bo chociaż potrzebne nakładu na utrzymanie Gniazda i na tak prawie idealne warunki wychowania, jakie sierota ma tutaj, daje dochód gospodarstwa, który przy racjonalnej gospodarce nie tylko zapewnić musi utrzymanie wszystkim pracownikom, ale ponadto i zysk netto, z czego połowa pójdzie na zapłatę dla Rodziców Gniazda, druga połowa na posagi dla sierot.

Czynnik umiejętnej, rozumnej, celowej pracy, wprowadzonej w system wychowawczy Gniazd Sierocych jest tym czarodziejem, mnożącym ofiarę grosz, złożony przez społeczeństwo na Gniazda.

Jeżeli które Gniazdo samo się nie potrafi utrzymać, to winą tego będzie

albo nieracjonalne założenie gospodarstwa lub nieracjonalny sposób gospodarowania.

Ścisły rachunek, jaki dla każdego gospodarstwa prowadzi Towarzystwo na zasadzie szczegółowych raportów Gniazda pokazuje, gdzie tkwi błąd, który w takim razie będzie radykalnie usunięty.

Gniazdo samo — utrzymać się musi; — naturalnie po okresie czasu, potrzebnego na pełne zorganizowanie jego gospodarstwa, przy fundacji, jest cały potrzebny kapitał wydatkowany dla Gniazda jest mu z góry zapewniony.

K. Jeżewski.

Rosja i Polska.

Dziś zamieszcza „Revue des Francais” artykuł znanego specjalisty od spraw wojskowych, pisującego w pismach francuskich pod pseudonimem „***”, poświęcony rozważaniom nad sytuacją militarną Rosji. W zakończeniu swego artykułu autor dotyka zagadnień politycznych i wyraża opinię że Rosja powinna zmienić swą dotychczasową politykę w stosunku do Polaków.

„Zjednanie sobie Polski — pisze — jest dla Rosji przygotowaniem sobie przyszłości, jest to zapewnieniem sobie najlepszych i najpewniejszych szans powodzenia na chwilę — być może nie tak odległą — wielkiego konfliktu między światami — germańskim i słowiańskim”.

System obecny, zdaniem autora omawianego artykułu, pcha Polaków w objęcia Austrii, a jednak, jak sądzi, byłoby łatwo pozyskać ich dla Rosji, gdyby zastosować odpowiednią politykę pojednania.

Zmiana taka — referujemy ciagle myśl p. *** — leży nietylko w interesie Rosji, lecz także jest pożądana dla Francji, dla trójporouropejskiej i dla Niemiec, — „pokój europejski”.

Bułgarzy o samorządzie polskim.

Korespondent „Dziennika” p. M. Jewlowicki rozpoczął w Sofji ankietę wśród Bułgarów o samorządzie miejskim w Polsce. Zaczął od przyjaciół Rosji. Profesor Bojan Canew, biorąc asumpt z pogromu Bułgarii, mówił:

W obliczu takich niezachwianych faktów musiałoby nastąpić ożreźwienie i opuszczenie z oszu. Teraz więc i na wasze stosunki patrzmy innymi oczyma. A nawet sytuacja nasza i wasza zaczyna być pod pewnym względem podobna i jej konsekwencje także. Błędy polityki rosyjskiej pchnęły naród bułgarski w ramiona Austrii. Austrofilizm rośnie u nas w oczach. A więc jest pewne podobieństwo. Można nad tem ubolewać, ale nie można się dziwić. Ani nam, ani wam...

Tajemnica śmierci

ks. Druckiego-Lubeckiego.

Jedna rozgłosna sprawa budząca tak wielkie zajęcie wśród publiczności warszawskiej i całego niemal kraju, sprawa hr. Ronikiera rozstrzygnięta została na czas jakiś przed niewielu dniami. Druga natomiast, jeśli nie więcej sensacyjna wkrótce ma znaleźć się w wokandy. Sprawa zabójstwa księcia Druckiego-Lubeckiego a dotąd mało co z niej, nie właściwie nie przedostało się do publiczności. Otóż co w tych dniach zainteresowanych w smutnej tej sprawie, co powtarzają sobie ludzie wtajemniczeni. Książę Drucki-Lubecki, wedle tej wersji, jako bardzo młody człowiek popełnił mial pod wpływem młodocianego porwywu megalomanii.

Ożenił się z jakąś ładną wiejską dziewczyną kozacką. Porwywu tego rzecz jasna żałował potem gorąco, tem więcej, że związek ten nie pozostawiał bez skutków. Wkrótce przeto porzucił dziewczynę ową, której arystokratę się wstydział, może zapomniał nawet o niej zupełnie. Los usłuszny dla swoich wybitnych sługów mu, jak sądził, w zataczeniu domów tego niefortunnego związku: cerkiewka, w której ongi brał ślub z wiejską pięknością, spaliła się niespodziewanie doszczętnie. Z nią splonęły wszystkie księgi księcia, wszystkie dokumenty; Ufny w swą bezkarność teraż, książę zawarł nowy, odpowiedni stanowisku swemu związek. O jednym wszakże miał wadzić, że pierwszą jego porzuconą małżonką, idąc za radą miejscowego duchownego, wkrótce zaraz po ślubie wyciągnął z ksiąg kościelnych akt swego małżeństwa, że przeto zawsze jeszcze był w jej rękach, pod jej władzą. I rodzina ta zaniebana przez niego, zgłaszała się widocznie niejednokrotnie do niego, syn owiej koczarki bowiem znajdował się na dworze księcia w roli szofera przez pewien czas. Do działalności tej nieznanej rodziny też zaliczają kilkakrotnie tajemnicze zamachy na życie ks. Druckiego.

Sprawa tego pierwszego ślubu podobno nie była tajemnicą w nowym rodzimie księcia; ma o niej wiedzieć dobrze wdowa po nim pozostała, niemiecki świadomym jej być ma baron Bisping, krowny i przyjaciel zamordowanego, który wszakże czuje się związanym tajemnicą i wyczekuje jej wyjawienia ze strony tej, dla której wyjawienie byłoby kataklizmem rodzinnym, jakkolwiek może sprowadziłoby śledztwo na prawdziwe tory. Ciagle podobno uwieziony pyta tylko: czy księżna nie nie zeznała dotąd? pyta daremnie, bo księżna uznała wedle jej słów własnych: że prawa matki stoja ponad prawami sprawiedliwości ogólnoludzkiej.

TELEGRAMY.

Sprzedawczk.

Poznań 24 (Wat.) W sprawie sprzedaży majątku p. Słabckiego, Krzyżowicza, komisji kolonizacyjnej, informują, że figurant krysniński przeważa i jeszcze nie otrzymał, a odnośnie czynników polskie starają się, aby Krzyżowicza przesłała w ręce Polaka.

Przed wojną.

Konstantynopol 24 (Wat.) Turcja czyni w dalszym ciągu energiczne zakupy wojskowe, co zdaniem poinformowanych wskazywać zdaje się na to, że łączy się z możliwością wybuchu wojny z Grecją.

Paryż 24 (Wat.) Korespondent „Tempsa” donosi, że przygotowania wojenne Turcji wymierzone są nie tylko przeciwko Grecji ale i przeciwko Bułgarii. Wybuch wojny zalecany jest od tego, jakie stanowisko mocarstwa zajmą względem uchwał swoich w sprawie wysp Dagejskich.

Podróż Bobrinskija.

Petersburg 24 (Wat.) Dzisiejsze „Nowoje Wremia” donosi, że hr. Bobrinskij jedzie ostatecznie do Marsz-Szygiet w charakterze świadka w procesie rusinów węgierskich. Okazuje się, że węgierski minister sprawiedliwości Baloh nie odmówił hr. Bobrinskiemu glejtu, a w odpowiedzi oświadczył tylko, że nie może zaręczyć, czy wynik procesu nie zmusi władz sądowych do unieważnienia glejtu tego. Hrabie Bobrinskiemu w podróży towarzyszyć będzie kilku nacjonalistów.

Zalanie kopalni.

Hatting 24 (Wat.) W szynie Rudolfa, podczas wiercenia, woda zalała całą kopalnię. Górnicy zdolali się uratować, straty olbrzymie.

Walki w Trypolitanii.

Rzym 24 (Wat.) Z Bengazi donoszą, że szcep Sidi-el-Szerif czyni przygotowania do walki przeciwko Wlochom. Inne szcepzy przygotowują się również do powstania.

Strejk.

Londyn 24 (Wat.) Liczba strajkujących tragarzy dosięgła 10-tu tysięcy.

Koniec strajków.

Pretorj, 24 (Wat.) Robotnicy kolejowi postanowili zaniechać strajku i ogłosić go za ukończony.

Madryt, 24 (Wat.) Strajkujący górniczy w obwodzie Rio-Tintos, powrócili do pracy.

Zamordowanie konsula.

Paryż, 24 (Wat.) Z Tangeru donoszą, że tamtejszy konsul francuski zamordowany został przez swego kucharza. Do konsula przybyli goście. Ponieważ kucharz odmówił przyrzadzenia potraw, konsul oddalił go. Kucharz dał do konsula kilka strzałów, kładąc go trupem na miejscu.

„Riecz” chwali.

Petersburg 24 Wat. Dzisiejsza „Riecz” wyraża się z wielkim uznaniem o artykule Wojciecha Baranowskiego w „Kurjerze Litewskim”, poświęconemu jubileuszowi ziomstw. Dziennik stwierdza przy tej sposobności, że w literaturze polskiej brak zupełnie dzieł, poświęconych życiu społecznemu i literackiemu Rosji.

Nadzieje.

Waszyngton 24 Wat. Konferencja pełnomocników amerykańskiego Lindta z meksykańskim wywołała w nastrojów bardzo optymistycznych. Przepuszczają tu powszechnie, że położenie zmienia się wkrótce na lepsze.

Z Kłobucka.

(Kor. własna „Gońca Cz.”)

Echa zamknięcia herbaciarni kurat rjum trzeźwości.

Z powodu zamknięcia Kłobuckiej i Krzepickich herbaciarni Kuratorium trzeźwości ogłoszona została licytacja ruchomości tych herbaciarni. Licytacja w Kłobucku odbędzie się we wtorek 10 lutego, w Krzepicach w środę 11 lutego.

Z Radomska.

(Koresp. własna „Gońca Częst.”)

Licytacja

We wtorek 10 lutego o g. 12 w pol w Magistracie odbędzie się licytacja drzew, wyrwanych przez burzę w lesnictwie Stobiecko (69 drzew). Licytacja rozpocznie się od 155 rb. 54 k. in plus.

Zatwierdzenie składek szkolnej.

Łódzka dyrekcja naukowa zatwierdziła podział rocznej składek szkolnej mieszkańców Częstochowy na elementarne szkoły miejskiej dla żydów w sumie 13,488 rb. 50 kop.

Z Zawiercia.

(Kor. wł. „Gońca Częst.”)

Ze sceny.

Miłośnicy sceny pod kierunkiem p. J. Puchniewskiego wystawiają wkrótce dwie sztuki teatralne: „Stary mąż”, Korzeniowskiego i „Chata za wsią”.

Popisy transformisty.

W niedzielę 25 bm. o g. 8 wieczorem w sali Domu Ludowego popisywać się będzie znany transformista p. A. B. Szczepanski z współudziałem pani Annety Górskiej, która wykona część koncertowa. Popisy pana Szczepanskiego są bardzo interesujące i zastępują na bliższe poznanie się z niemi. Niezależnie od tego w niedzielę d. 3 po południu odbędzie się specjalne widowisko dla dzieci.

Zabawa na lodzie.

Zabawa na lodzie, urządzona przez p. Jagielaka na upiaś dla niezamożnych uczniów nie udala się, bowiem czysty zysk wyniósł tylko 5 rb. 14 k.

Niepowodzenie zabawy przypisują dobre organizacji. W każdym bądź razie chęć p. B. Jagielaka zastępują na wzmiankę i podjęcie Tow. wpisów szkolnych.

Patenty handlowe.

W myśl ustawy podatkowej, par. 431, patenty handlowe należy wykupować z góry na rok cały, a odnawiać przed pierwszym stycznia st. st. w ciągu pierwszego miesiąca tj. listopada i grudnia; nieustawej się do tego przepisu podlegają surowej karze.

Wiedza więc o tem handlujący i gromadnie udziela się do powiatowej kasy p. o

patent. Ale w tym roku stała się rzecz...
 Wobec tego pp. inspektorzy podatkowi, którzy już rozpoczęli rewizję patentów?
 l u x

Z Łazy.

(Koresp. wł. „Gońca Częst.”)

— Zderzenie się pociągów.
 W piątek po południu na stacji Łazy, kolei w-w. nastąpiło zderzenie pociągów towarowych. Rozbił się wagon 7 wagonów towarowych. Wypadków z ludźmi nie było. Komunikacja nie była przerwana.

— Kradzież węgla.
 Z wagonów — węglek, zatrzymujących się na stacji Łazy kradziony jest węgiel w dzień i w nocy. Węgiel nietylko wynosi, ale nawet wywożą furami. Oto przed paru dniami tandami kolejowej zatrzymali aż 2 wozy naladowane kradzionym węglem.
 l u x

Z Siewierza.

(Koresp. własna „Gońca Częst.”)

— Bal.
 W niedzielę 1 lutego odbędzie się bal urządzony staraniem miejscowych nauczycieli.

Z Poreby.

(Koresp. wł. „Gońca Częst.”)

— „Jaselka”.
 Dziś w niedzielę członkowie Stow. śpiewaczego „Lira” z Zawiercia odegrają „Jaselka”. W przedstawieniu bierze udział 70 osób.
 Wyjazd z Zawiercia specjalnym pociągiem kolejki porebskiej o g. 2 po poł., powrót o 11 wieczorem.
 l u x

KRONIKA.

KALENDARZYK

Dziś Św. Rodziny
 Jutro Kółkarpa
 Wschód słońca 7. 55 — Zachód słońca 4.m.30
 Długość dnia 8. 35 — Przybyło dnia 1 g. 1
Wiadomości historyczne.
 1507 Koronacja Zygmunta 1-go Starego w Krakowie.
 1755 Otwarcie uniwersytetu w Moskwie.
— Z Jasnej Góry.
 Jak wiadomo klasztor Jasnogórski posiadał do niedawna w swych murach 8 paulinów, a ci w sezonie odpustowym byli skazani na nadmierne prace, która wielu z nich przyprawiła o poważne choroby z przepracowania.
 Ostatnio jednak szeregi sług Częstochowskiej Panienci znacznie się zwiększyła, oto poza ks. Szawarynem i ks. Dudzińskim obecnie przybyli ks. R. Branik z Kłoczowy i ks. S. Paszkiewicz z Błotnicy, których obdźwiny odbędą się niebawem. Obecnie więc klasztor liczy 12 zakonników i 4 alumnow.
 Nazwiska tych ostatnich są: Działkowski, Zasiecki, W. Barski i A. Łąski.

Onegdaj zmarł, jak już donosiliśmy z ostatniej chwili śp. Józef Burza, starzec, zamieszkały w okolicy św. Rocha, który po odzyskaniu wzroku w kaplicy Najśw. Marii Panny — osiadł na stałe od lat 10-ciu pod klasztorem. Istotnie pełnił on przez wdzięczność ku N. M. Pannie posługę w klasztorze, mianowicie omiałał dziedzińce klasztorne, nie przyjmując wynagrodzenia ofiarowanego mu przez OO. Paulinów. Później zarządk klasztoru stracił go z oczu... gdyż Burza usunął się, nie dając znać o sobie.

— Z wczorajszego wieczoru.
 Wieczór wczorajszy należał w ciągu obecnego karnawału do jednego z weselejszych. Prócz paru domów prywatnych tańczono na sześciu aż balach.
 Z tych jeden robotniczy w poczekalni „Szpagaciarni” czyli fabryki (ów. akc. „Stradom”, gdzie do stu par stało wiorało przy dźwięku orkiestry wojskowej.

W Stowarzyszeniu Rzem.-Przemysłowym w Alei I № 9 tańczono niemal do samego rana, pod przewodnictwem organizatora tańców I nauczyciela p. K. Kosteckiego.

W „Przyszłości” zabawę prowadził i ożywił przewodniczący oddziału p. Nowakowski.
 W hotelu Angielskim i w sali Strazy Ogniowej, w chwili, gdy to piszemy, zabawa wre w najlepsze. Rój pięknych panien i młodzieńców, zachęcanych przez niemniej piękny dobór gospodyń niby kwiatów polnych wian na łące rozwija się i zwija w liczne skrzęty w oświetlonych a gierno salach.

W obszernej hali towarzysstwa muzyczno-teatralnego przy fabryce „La Czenstochovienne” grmi kapela fabryczna, a przy dźwiękach wiedeńskiego walca płynie po udekorowanej sali par 28. Zabawa potrwa niewątpliwie do świtu.

— Dzisiejsza u czystość w klasztorze św. Anny.

Dziś w niedzielę 25 stycznia o g. 9 rano w klasztorze panien Dominikańek p. w. św. Anny pod Przemysłem odbędzie się rządk uroczystość dokonania ostatnich zakonnych ślubów solennych przez p. Zofję Laurman, częstochowiankę, córkę p. Stanisława Laurmana, znanego w naszym mieście przemysłowca. Dla dokonania tego uroczystego aktu przybył umyślnie do św. Anny wizytator klasztorów w Królestwie Polskiem ks. kanonik Władysław Krynicki. Panna Laurman przyjmuje imię zakonne Cecylii Marji.

— Zabranie murarzy.

Walne zebranie związku zawodowego murarzy odbędzie się 25 stycznia jak było pierwotnie zapowiadane, lecz w niedzielę 1 lutego przy ul. Aleksandrowskiej Nr. 22 w domu Gładycha.

— „Gwiazda Betleemska” w „Ognisku Robotniczym”.

Ciesząc się niezwykłym powodzeniem „Jaselka” dane będą dziś po raz ostatni, poczem zjedzą zupełnie 6-tych. Początek widowiska o godz. 6-iej pp. Przygrywać będzie muzyka Rezlera.

— Zebranie ślusarzy.

Dziś w niedzielę 25 o g. 3 pp. odbędzie się kwartalne zebranie członków cechu ślusarzy.

— Zebranie sklepu „Dzwignia”.

Dziś w niedzielę 25 bież. mies. o godz. 3 po poł. w domu nr. 1 przy ul. Krakowskiej odbędzie się roczne ogólne zebranie członków sklepu spółdzielczego „Dzwignia Częstochowska”.

— Zebranie członków Kasy pożyczkowej — oszczędnościowej w Janowie.

Dziś w niedzielę o g. 2-iej pp. w Janowie w gm. Złoty Potok w domu G. Jedruszka odbędzie się ogólne zebranie członków tamtejszej Kasy pożyczkowej — oszczędnościowej, założonej w d. 1 lipca ub. 1913 r.

Z Wystawy sztuki.

Dzień wczorajszy był formalnym tryumfem sztuki na gruncie częstochowskim; tak bowiem wiele osób przewinęło się przez salony tutejszej Wystawy sztuki — jak rzadko. Dziś niewątpliwie podają ci maruderzy, którzy nie zaznajomili się jeszcze z twórczością Skotnickiego, który ze wszech miar zasługuje na bliższe poznanie.

— Zebranie szewców.

Dziś w niedzielę o g. 3 po poł. u p. Sowały (II Aleja nr. 41) odbędzie się kwartalne zebranie czeladzi szewskich.

— „Czarna Kawa” u Kupców Polskich.

Dziś w niedzielę 25 w Stow. Kupców Polskich (Aleja III 64) odbędzie się zebranie towarzyskie p. n. „Czarna kawa” w połączeniu z popisami amatorskimi sił młodszych, w których taskawy współdziałali przyrzekli następujący: pp. Kosiniśka (deklamacja), Radgowski (monodia), Bogucki (skrzypce), Kosiniśki (ogólny kierunek

i deklamacja), Szatkowski (fortepian), Mąkosza (śpiew), Zieliński (śpiew), trudną rolę akompaniarki raczyła przyjąć na siebie — na Schmidówna. Jedną z atrakcji programu będzie głosne dziś tango, wiersz Jerzego Boczkowskiego, za specjalnym pozwoleniem autora.

Nie wyklucżonym jest, iż po wyczerpaniu się programu, który będzie obfity i pod względem artystycznym dorobowy, odbędą się tańce, co zależne będzie od nastroju „audytorjum”.

— Pożar i zacczadzenie.

W mieszkaniu stróża domu nr. 31, w Starym Rynku, Fr. Stempienia pod nieobecność domowników, z pieca na łożko wypadł węgiel od którego zajęła się pościel. W mieszkaniu tem podówczas spało troje dzieci, które uległy zacczadzeniu, lecz na szczęście Stempionowa nadeszła w porę i dzięki pomocy mieszkającego w tym domu majora częstoch. straży ogn. ochotniczej, Zubrowskiego, dzieci udało się uratować, ogień zaś w zarodku stłumić.

Żywcom pogrzebany.

Wczoraj o godz. 4-iej min. 35 po poł., na kopalni „Juljusz” pod Porajem, obsunęło się piętro, przyniatając Jana Prauzę. Mimo energicznej akcji ratunkowej P. nie udało się przyprowadzić do życia, bowiem uległ formalnemu zgniczeniu.

— Kradzież.

Do mieszkania p. Marji Lenkiewiczowej, przy ul. św. Barbary nr. 26 zakradli się złodzieje, którzy zabrali przedmioty inny: zakieć, suknie i zegar, ogólnej wartości 30 rb.

— Teat. w Stow. Rzemieslniczo-Przemysłowym.

W niedzielę 25 bm. w Stow. Rzemieslniczo-Przemysłowym odbędzie się przedstawienie amatorskie, na którem odegraną będzie komedia w trzech aktach p. t. „Jarmark małżeński” napisana przez Okońskiego. Po przedstawieniu tańce. Początek o godz. 8 i pół w.

Kafie Mstowskie i Prusickie INSTALACJA PIECÓW I KUCHEN

L. NIEPRZECKI I S-ka
 Teatraina № 34, Telefon № 321.

— Pozwolenie.

Piotrkowski rząd gubernjalny pozwolił Ickowi Altmanowi na założenie przy ul. Aleksandrowskiej nr. 14 zakładu do niklowania wyrobów metalowych.

— Kary meldunkowe.

W niez przestrzeganie przepisów meldunkowych skazano administracyjne Teodora Hiszpańskiego, Szmulę Kopińskiego, Annę Konieczko, Antoniego Ślawetę i B. Zorskiego na 10 rb. karzy lub 5 dni aresztu każdego.

— Za podburzenie do bezrobocia.

Za podburzenie robotników fabryki Motte’ów do bezrobocia, skazano administracyjnie Józefa Bereznińskiego na 3 miesiące aresztu.

— Jeszcze złe psy.

Wzmiankowaliśmy już kilkakrotnie o potrzebie ogłoszenia przepisów obowiązujących do trzymania psów na smyczy lub do nakładania im namordników. Wczoraj o to godz. 10-iej rano na roznośnicale naszego „Gońca Częstochow.” Stefana Grzybka, przy ul. Wieluńskiej nr. 8 napadł pies p. Ociusz i rozerwał mu palto. Gdy G. udał się na skargę do właścicielki zlego psa, wypchnięto go brutalnie za drzwi.

— Do serc litosnych.

Do serc litosnych apelujemy w imieniu ubogiej, wstydzącej się żebrać, matki 5 drobnych dzieci, pragnącej zarabiać szczerem, lecz pozbawionej środków nietylko na maszynę, lecz i na życie. Sądźmy, że nie zabraknie obojętnych do zafiarowania choćby najdrobniejszych datków dla niezaszczyliwej kobiety. Z dnem też dzisiejszym otwieramy listę ofiar „na maszynę” dla wspomnianej ofiary besłotnego losu.

Walne zebranie związku zawodowego murarzy Aleksandrowska Waly 22 odbędzie się w niedzielę dnia 1-szego lutego, a dziś dnia 25 przedwstępne na które wszystkich członków zaprasza ZARZĄD.

— Koncert.

Przyjedźdo do Częstochowy z koncertem dyrygent naszej polskiej Filharmonji w Warszawie p. Zdzisław Birnbaum i wystąpi tu z koncertem... A gdzie?

Oczywiście... w Lirze. Istotnie miejsce o wiele dlań odpowiedniejsze niż gmach warszawski przy ulicy Jasnej, gdzie przeleż mogłby dyrygować jeden z tak licznej plejadi utalentowanych polaków-chrześcjan.

— Z cyrku.

X zoraż w cyrku p. Pauliusa w walcu francuskiej pod kier. p. Borowskiego zwyciężyli:
 Dernaż zw. Kudraszowa w 11 m. 52 s. tour de pol.
 Dąbrowski zw. Sawicza w 1 min. bokowym pasem.
 Mikul zw. Rusakowa w 14 minut przednim pasem.
 Brodzki zw. Stupina w 11 m. 56 s. tour de ter.

Dziś walczą:

po obiedzie:
 Bucholc — Dernaż.
 Janeman — Spul.
 Michelson — Rodosto.
 Sawinow — Smirnow.
 Dąbrowski — Rodosto.

wieczorem:

Dąbrowski (amator) — Rusakow.
 Smirnow — Dernaż.
 Brodzki — Spul.
 Mikul — Stupin.
 Kudraszow — Purykiewicz.

Dąbrowski złożył 100 rb. kaucji, jako dowód, że będzie walczył z kadmym.

— Zebranie weterynarzy.

Dziś, w niedzielę 25 b.m. o g. 4 i pół po poł. w siedzibie własnej (ulica Kaliksta № 10 m. 14) w Warszawie odbędzie się 1-sze miesięczne zgromadzenie członków Warsz. Tow. Weterynaryjnego.

Porządek dzienny zebrania obejmuje:

- 1) odczytanie protokołu Zebrania z dnia 21 grudnia 1913 r.
- 2) przedstawienie prac komisji w sprawie potrzeb sanitarno-weterynaryjnych w miastach Król. Polskiego przy gospodarce samorządnej.
- 3) przedstawienie prac komisji w sprawie zwalczania zarazy płucnej u bydła rogatego.
- 4) lekarz wet. prezes P. Boczkowski: „Odkazanie i odkażniki w świetle badań najnowszych”.
- 5) sprawy bieżące. (Wynik konkursu z premjum d-ra S. Serkowskiego i in.)

Ofiary.

Zamiast kupna biletu na raut tańeczny składają na niezamożnych uczniów gimnazjum Kościńskiego Teofilostwo Piszserowie rb. 2.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów gimnazjum Kościńskiego Mieczysław Kokowski rb. 2.

Zamiast kwiatów na trumnę 6-pulkownika Masłowskiego na niezamożnych uczniów gimnazjum Kościńskiego — Stanisławostwo Skurczyński rb. 2.

Wskutek rozstiewania nieprawdziwych wieści, podaje do wiadomości że z Częstochowy nie wyjechałem i wyjechać nie mam zamiaru — Lekcje muzyki na fortepianie, skrzypcach i wszystkich przedmiotów teoretycznych, przyjmuję jak dotąd u siebie i na mieście. — Dwa razy w tygodniu osobne lekcje uczniowskie o cenach znizonych. Uczniowie prywatni mogą dawać egzamin na świadectwa w szkole muzycznej w Krakowie — Feliks Witeszczał Aleja II № 38.

Sprostowanie.

W kronice z dnia 21 b. m. mechaniczna Fabryka medalików Stanisława Bauera a nie Bajera Wieluńska 12 uzyskała pozwolenie gubernatora na założenie.

Statystyka Stowarzyszeń spożywczych.

Dyrektor związku Stow. spożywczych p. Stanisław Wojelechowski opracował „Statystykę Stowarzyszeń spożywczych należących do warsz. Związku Stow. społ. w r. 1912.

W lipcu r.b., kiedy p. Wojelechowski przysłał do układanca tej statystyki, reżyser Związku wykazywał 267 stowarzyszeń związkowych z ogólną liczbą 35,916 członków.

Nadeszło sprawozdania za rok 1912—250 stowarzyszeń, nie nadeszło 17, w czym 11 nowych, które nie sporządzały jeszcze żadnego bilansu.

Wskutek tego statystyka, opracowana przez p. W. obejmuje tylko 250 stowarzyszeń związkowych.

Łość stowarzyszeń i członków w poszczególnych guberniach jest następująca: w gubernji: Stow. członków:

piotrzkowskiej	59	9274
warszawskiej	46	3274
lubelskiej	33	4234
radomskiej	24	2789
kalińskiej	18	2556
kieleckiej	21	2014
łódzkiej	14	3261
siedleckiej	17	1825
łomżyńskiej	14	1884
suwalskiej	4	606

Ogółem 250 stowarz. liczących 34,787 członków posiadały one w r.z. 4,847,216 rb. obrotu.

Największe obroty zrobili stow. społ. w gub. piotrzkowskiej (2,058,955 rb.), najmniejsze w gub. suwalskiej (126,117 rb.). Zysk brutto 250 stowarz. które nadesłały sprawozdania, wynosił 744,113 rb., koszty handlowe zaś 490,053 rb.

Ministerstwo sportu

O takiej niezwykłej instytucji donosi londyński „Times” najlepiej poinformowane pismo świata. To ministerstwo ma być utworzone w Rosji. Podobno nawet jest to już rzecz postanowiona w Radzie ministrów.

Według dziennika angielskiego ministerstwo sportu będzie miało za zadanie wprowadzanie w czyn najnowszych metod naukowych rozwoju fizycznego, najbardziej odpowiadającego danym warunkom geograficznym.

Ministerstwo będzie kształcić nauczycieli gimnastyki i sportów.

Opóźnie tego ministerstwo ma wytworzyć łączność pomiędzy wszystkimi już istniejącymi stowarzyszeniami.

Podobno Rada ministrów spodziewa się bardzo dobrych wyników z działalności ministerstwa sportów: podniesienia sprawności fizycznej i moralności.

Powyższa wiadomość podajemy wyłącznie na odpowiedzialność „Timesa” dotąd nie jeszcze o tem nie wiadomo z rosyjskich źródeł urzędowych.

Jak chińczycy noszą się po europejsku.

Od czasu jak Chiny stały się republiką, jej obywatele przyswajają sobie stroje europejskie.

Nasocny świadek opisywa, jak zdziwicznie wyglądali w dniu objęcia prezydentury przez Juanszika.

Jednobarwność, tak nielubianą z łtem i z obyczajem, zapanała w tym dniu w Pekinie. Wszyście wystąpił we frakach i w cylindrach. Ale jakie to były fraki! Jakie cylindry! Czarne wprawdzie, lecz kształt i materiał nie przypominał tego, co zwykliśmy widywać w Europie.

Miejscowy krawcy i kapelusznicy dołożyli wszelkich starań, aby wytworzyć różne eudactwa. Cylindry były za małe lub za duże, bądź na same oczy nasunięte, bądź w tył odrzucone, tak, że wciąż spadały. Fraki — nie z sukna, lecz z alpaki, atlasu, adamaszku, miały za krótkie albo za długie poły.

Krawaty przeważnie z kolorowego perkalu, zapinane na guziki. Ma się rozumieć, więksi bywalecy i bogatsi ludzie nie wyucydzielili się w ten sposób. Niejednemu miał ubranie sprowadzone z Europy, przysłał Juanszika! wystąpił we fraku i cylindrze wprost z Londynu.

Narzęcony z wagonu.

Jakas dziewczyna z prowincji, jadąc do Warszawy dla polepszenia sobie bytu, w wagonie wdała się w rozmowę ze starszą kobietą, której zwierzyła się ze swych trosk i radości życia.

Mówiła jej więc, jak się nazywa, skąd pochodzi, gdzie ma obecnie zajęcia w Warszawie, oraz że ojciec chce ją za mąż wydać, bo ma 500 rb. posagu, i że nawet ma dla niej upatrzonego kandydata na męża w Warszawie, którego przyśle do niej w konkurę.

Dziewczyna nie zauważyła, że w tym samym wagonie siedzi młodzieniec, który przysłuchuje się uważnie temu opowiadaniu, notując pokrójmo niektóre szczegóły. Po upływie kilku dni ów młodzieniec zgłosił się do dziewczyny, mówiąc, że to on jest owym upatrzonym przez ojca konkurentem, przyczem przytoczył tyle szczegółów z jej życia, wrzaskom zastyszanym od jej ojca, że dziewczyna ani na chwilę nie powątpiewała co do prawdziwości słów młodzieńca.

Miała ona też wygodę taką z tym narzęconym, że pisywał w jej imieniu listy do ojca, ponieważ ona była niepiśmienna, i odczytywał jej listy przysyłane jakoby na jego ręce do córki przez ojca. W listach tych ojciec radził jej, żeby miała całkowite zaufanie do narzęconego i nie żałowała mu pieniędzy. Postuszną córką tak też uczyniła i narzęconemu udało się w krótkim czasie wyłudzić od niej 150 rb.

Nagle wieczorem zjawia się w mieszkaniu córki ojciec zdziwiony, że wcale od

córki nie otrzymał listu. „Narzęcony” ujrawszy ojca, ulotnił się jaknajprędzej i już się wcale nie pokazał. Stwierdzono potem, że listy ojca były amfalone.

Ze świata.

Morderca bez nóg.
Kaleka bez obu nóg opowiadał w tych dniach przed sądem przysięgłych w Rennes oskarżony o usiłowany mord rabunkowy.

Z powodu braku nóg oskarżony wyrobił sobie tak silnie mięśnie rąk, że na rękach umie jak kot szybko się posuwać. Kaleka ten usiłował zdławić pewną gospodynię, aby odebrać jej 1300 fr. Noca przystawił do chaty drabinę, 10-metrową, wlaź po niej na rękach na pierwszą piętro i oknem dostał się do wnętrza mieszkania. Gdy włócianka przebudziła się, morderca już był na łóżku i chwycił ją pod gardło. Dusząc ją jeszcze haktem i puścił ją dopiero, sądząc, że już nie żyje. Zabrawszy 1300 fr. chciał się oddalić.

Włócianka, odzyskawszy przytomność zaczęła krzyczeć o pomoc. Kaleka rzucił się na nią ponownie ale duszona ugryzła go w palec tak silnie, że krzyknął z bólu.

Na to nadeszli sąsiedzi i ujęli go. Przed sądem oskarżony dał próby swych zdolności w posuwaniu się i jak kot skoczył na stół.

Przysięgli skazali go na 6 lat zesłania do Nowej Kaledonii.

Fatalne następstwa samoleczenia.

Urzednik jednej z fabryk włocławskich wyrwał sobie ząb za pomocą... szpagatu widocznie zanieczyszczonego, bo dziąsło puściło, następnie przyszła gangrena i wszelka pomoc lekarska nie zdołała uratować nieszczęśliwego.

Energiczna żona.

„War.Mysł” drukuje następujący list do redakcji niejakiej pani Marji Sniegowskiej.

„Pozwól Pan mnie, biednej kobiecie, za pomocą prasy rzucić prawdę w twarz „przyjaciół mego męża”, którzy ze świadomością prowadzą moją rodzinę do nędzy. Przyjaciół mego męża nie znam osobicie i dlatego nie mogę im osobicie powiedzieć, że w ten sposób postępują tylko ludzie nie honorowi. Nie mogę powiedzieć i dlatego, że osoby te zajmują w naszem mieście wybitniejsze stanowiska i dlatego miał z nimi sprawę dla mego męża byłoby niebezpiecznie.

„Sprawa polega na tem, że mój mąż głupi... niech mi wybaczysz, że go tak nazywam,— ma pasję do gry w karty. Przyjaciele zaś, mając jego namietność, ciągną go do domu gry i tam ogrywiają.

Niniejszym listem ucinie proszę „przyjaciół mego męża”, aby nie grywali z nim w karty po wypiciu 3—4 kieliszków trunków, to jest wtedy, gdy nie jest w stanie odróżnić waleta od damy, gdyż w przeciwnym razie będę zmuszoną wymienić wszystkich z nazwiska, a gdy i to nie pomogłoby, aleś młody, widać jeszcze student i nie umiałeś się wziąć do rzeczy. Nie każdy jest zwyciężalnym zebrałkiem, kto ma dziurawą kożuszkę i nosi w lecie bajowy surdut. Jeżeliś chciał mnie wspomóc, to nie należało czekać, żebym się rumieniła przyjmując, i musiał ci dziękować. Nie potrzebuję jałmużny, kiedy widzę rękę, z której pochodzi.

To powiedziawszy, cisnął rubla w wodę i podniósłszy laskę, odwrócił się, machnął nią kilka razy z siłą, jakby dla pokazania mi, jak widać krzyżową sztukę; potem zarzuciwszy pałkę swą na ramię, jak karabin, nacisnął kapelusza na lewe ucho, wyprostował się i poszedł.

Zostałem sam skonfundowany i nie wiedząc co myśleć o tej hardej biedzie, gardzącej daktimem w tak szczerzej myśli danym. Wszakże tem bardziej zainteresowałem się człowiekiem, który mnie zawstydził i zadziwił, i udałem się za nim, spodziewając się że może gdzie w mieszkaniu znaleźć o nim wiadomość i trafię na ślad tej zagadkowej egzystencji, którą poznał i zbadać dziwnie mi się jakoś zachciało. Ale wówczas ślad jego gdzieś na zakręcie drogi zgubiłem.

Nazajutrz posłaliśmy z panem Ludwikiem na obiad do traktjerni pana Schabowskiego, zdawna już w Żyto-mierzu egzystującej i mającej utrwaloną reputację dobrej, gospodarskiej kuchni, i jakiego takiego porządku w

może, wtedy, trudno, będę smieszona udró środków więcej stanowozych... — Kwason siarczanym was nie obejle, nie macie czego się obawiać, ale przy spotkaniu napiszę każdemu w filjonomii.

Stracony wynalazek.

Długoletni asystent i pomocnik Edisona został — pewnie — nocny zbudzony przez swego szefa i wezwany do laboratorium, gdzie Edison opowiedział mu, w jaki sposób, po długich badaniach i doświadczeniach, udało mu się rozwiązać problem, który może przynieść mu miliony.

W Ameryce środkowej jednym z wadniejszych zajęć jest dobywanie włókien agawy, które mają tam ten sam użytek, co u nas konopie.

Włókna te należy wyciągać z młodszych liści rośliny, lecz, przy pierwotnym jeszcze sposobie pracy, połowa włókien ulega zwykłej zniszczeniu. Edison wynalazł rozczyn, w którym liście rozpuszczają się pozostawiając włókna nieuszkodzone.

Asystent zajął się sfinansowaniem wynalazku i zgromadził konsorcjum kapitalistów, którzy chcieli jednak wynalazek najpierw obejrzeć, aby przekonać się o jego wartości.

Uśmiechając się zwycięsko, przeprowadził asystent kapitalistów do swego szefa. Gdy udano się do laboratorium, okazało się, że młody chemik, od niedawna pracujący w laboratorium, rozczyn wylał, sądząc, iż jest to zwykła woda. Na nieszczęście Edison nie porobił przy swych doświadczeniach żadnych notatek, wskutek czego rozczyn przygotował nie był marna.

Powtórne próby nie daly dotychczas pomyslnych rezultatów.

Odpowiedzi od Redakcji.

Panu Stef. Paj. Listy uczniów zwalnianych od opłaty wpisu nie ogłosziliśmy, bo jej nam nie nadesłano. Prosimy się zwrócić do dyrektora G. Kościńskiego.

P. Leonardowi Sztyda w Gnaszynie. Sprawozdanie z ostatniej uchwały gminnej w Grabówce, postanawiającej znieść karczmę w Gnaszynie znajdzie Sz. pan w poniedziałkowym numerze naszego „Gońca Częstochowskiego” z dnia 19 stycznia. Bilet loteryjny radzimy Sz. pana zawiadzić w jedynym chrześcijańskim tego rodzaju kantorze p. f. Adam Wołafski w Warszawie, ul. Marszałkowska nr. 143, którego ogłoszenie znajdzie pan na stronie pierwszej naszego „Gońca Częstochowskiego” z dnia 20 stycznia b. r.

Sokolowi! Obie szarady patknie, zarówno „Rower” jak i „Amerykanie” do druku się nie nadają z względu na brak formy. To samo stosuje się do odpowiedzi szaradowej, którą zakomunikowaliście adresatowi.

2) JÓZEF KORZENIOWSKI.

Pan Stolnikowicz.

Powieść.

I.

(Ciąg dalszy).

Wtedy spostrzegłem wyraźnie w całym jego ciele jakiegoś drganie, jakby ślad walki, jaką dusza zostawiona sama sobie, oddzielona snem ciała od świata zewnętrznego, stacza z sobą i usiłuje odpędzić od siebie jakiś obraz jakiego wspomnienia, które ją dręczy. Drganie to krótko trwało. Starzec upośkoili się widać wewnątrz, przemógł przedkładającą go zmore, i przewrócił się twarzą do ziemi, znowu mocno chrząpając.

Nie umiem powiedzieć, dlaczego wówczas tak mi się żal zrobiło biedaka, i taka mnie ogarnęła ciekawość rozmówienia się z nim i poznania go bliżej. Wydobyłem więc rubla, który bardzo już był blizkim dna mojego ex-studenckiego woreczka, położyłem go na kapeluszu starca, a sam odszedłszy kilkanaście kroków, usiadłem pod cienistym dębem i czekałem, aż się obudzi. Stary ocznął się ze znu, który widać po uspokojeniu wewnętrznej walki był spokojny i smaczny, usiadł, przetarł oczy, i odchrząknął mocno i powstawszy, jak na jego

wlek dość żwawo i rzesko, strzepnął swój bajowy i na obecny upał za ciężki surdut, a poprawiwszy cokolwiek czerwona chustkę na szyi i pozatykawszy nad nią wylazący kołnierzyk do koszuli, zaplął się na wszystkie guziki, które jeszcze przy surducie pozostały, dla osłonięcia zapewne braku kamizelki i zakrycia gołych i zarosłych swych piersi.

Gdy się nachylił dla podjęcia kapelusza i spostrzegł położony na nim pieniążek, podniósł się dumnie, zsunął brwi, i potarłszy ręką czoło, obejrzał się w kolo dła dojsicia, widać, skąd się wziął datek, którego się nie spodziewał. Wtedy zobaczył mnie siedzącego pod dębem i patrzącego nań z zajęciem i współczuciem. Wziął więc w jedną rękę rubla, a drugą podjejmując kapelusza i nakładając go na głowę, rzekł:

— Mój mószaniel jest tu nas tylko dwóch. Widno więc, że to waszność pożytyeś tego rubla na moim kapeluszu, gdyż jam go nie miał.

Wtedy powstałem, a nie zaprzeczając wyraźnie i pragnąc z nim zawiązać rozmowę, zacząłem się do niego zbliżać. A on, trzymając pieniążek na dloni, dodał:

— Cóż to u diabła wziętyeś mnie waszność za dziada, którego można lada czem obdarzyć?

Chciałem się tłumaczyć, a on mnie okłamał:

— Młecz waszel! Miałeś może do-

nakryciu i usłudze. Gdy... usiedli przy osobnym stoliku w salce niewielkiej, mającej jednak kilka podobnych stolików, nakrytych na dwie i na trzy osoby, otwarły się drzwi i trzaskiem i wszedł mój znajomy starzec z tegoż miana, w tymże samym bajowym surducie, w kapeluszu na głowie i z laską na ramieniu. Ta tylko była różnica w jego toalecie, że był ogolony, przez co twarz jego szlachetna i znaczące rysy jeszcze się lepiej wydaty.

Trzeciłem przyjaciela mego lokiem i szepnąłem, że to jest właśnie ten sam jegomość, z którym wczoraj spotkałem się nad Teterowem. Pan Ludwik przypatrywał mu się z zajęciem, gdyż fizjognomia ta i ruchy, okazujące lepszy niegdyś stan i wychowanie uderzyły go także. Było przy innych stolikach jeszcze kilka osób i wszyscy, spoglądali ciekawie na biedaka, który wszedł i usiadł przy jedynym stoliku z taką fantazją, jakby miał pełne kieszenie pieniędzy, i przyszedł z zamiarem niepoprzestania na lada jakim traktamencie.

Gdymy oczekiwali, jakie wyde dyspozyte, gdy usługujący nam chłopak, dość rozgarnięty i zręczny, snościł jedzenie do różnych stolików, gośców w bajowym surducie, złożywszy nogę na nogę.

(d. c. n.)

Wykaz firm Chrześcijańskich w Częstochowie.

Apteczne składy S. Grzybowski, Stradomska 11, tel. 5-29.	Fotografiści Trzeński, III Aleja 64. Wiśniewski, II Aleja 18.	Magazyn bielizny męskiej i galanterji Teodor Kamiński, II Aleja 36.	Powroźnicze wyroby Mądrycki, Krakowska 23, tel. 147.
Bławatne materjały M. Uchnast, II Aleja 31.	Magazyn mód i galanterja Dregier Klara, II Aleja 41. Krajewska, Teatralna 17. Szarek Felicja, II Aleja 23.	Magazyn mebli Józef Leitkep, II Aleja 32.	Sprzedaz ryb F. Działach, II Aleja 25, róg Teatralnej, telefon 689.
Oprawa obrazów i galanterja Jan Wasilewski, II Aleja 42.	Fabryki gilz T. Walkowski, II Aleja 43, tel. 204.	Mieczarnie i masło Janina, Teatralna 37. Helena, Aleksandrowska 2. „Skrzydłów“ ul. Teatralna 11, tel. 616.	Składy win i wódek Krakowiecki, II Aleja 24.
Bednarskie zakłady Kopydłowski i S-wie, Teatralna 29 tel. 270.	Fabryki orkiestrjonów A. Kmoniczek, ul. Stanisława 5, tel. 634. Z. Ryłski II Aleja 20.	Maszyny do szycia Kom. Singer, II Aleja 35, tel. 694. „ „ „ Krakowska 23.	Stowarzyszenie cieśli Jasnogórska 8, w Częstochowie.
Biuro meloracji rolnych Kazimierz Deloff i S-ka II Al. 22, tel. 589.	Fabryki biszkoptów i pierników A. Brajbisz, dawniej Michotek II Aleja 23, tel. 128.	Optyczne zakłady A. Soczek, II Aleja 16, tel. 675.	Zabawki dzieciinne J. Knetig, II Aleja 39.
Ubezpieczenia od ognia Główna Ajenura Petersburskiego Tow. Ubezpieczeń Mieczyśław Rydzewski, II-ga Aleja N 81.	Fabryki klódek i wentylatorów pokojowych J. Gębalski, Warszawska 33.	Owocarnie W. Dukaczewski, III Aleja 50, tel. 601. Miła II Aleja 24, róg Teatr.	Roboty brukarskie i ziemne Nowakowski Michał, Warszawska 92.
Biura Techniczne i Fabryka wyrobów 1. Kotłarnia żelazna i miedziana 2. Kanalizacja, wodociąg i ogrzewanie MŁOT, Dojazd 29, tel. 203.	Strojenie fortepianów L. Wichliński, Jasna 2.	Odzieżni metali W. Rutkowski, ul. Dobra, róg Teatralnej dom Własny.	Zakłady ślusarsko-mechaniczne T. Kotarba, Jasnogórska 26. Zochowski, II Aleja 38, tel. 487.
Intrologatorzy Jurdański Tadeusz, II Aleja 30. Wasilewski Jan, II Aleja 42.	Grawery i pieczętarze Cyganowski, Teatralna 11.	Piekarnie L. Maciejewski, III Aleja 69. E. Makowski, II Aleja 36.	Zakłady stolarskie i stolarsko-modelarskie Warsztaty Wzórów Artystycznych - Rzemieślnicze Stolarskie. W parku po wystawowym, budynek przemysłu ludowego.
Cyklodrom i warsztaty rowerowe Wyrób części surowych siodeł. T. Kurasiewicz, Szkolna 12, róg Jasnogórskiej.	Kawa Matyjewicz, II Aleja 29.	Pracownie gorsetów Józefy, Szkolna 1, róg III Alei.	Zakłady ogrodnicze i kwaciarnie J. Napieralski, III Aleja 57. Kurek, Teatralna 17.
Cegielnie Cwierzyński i Piątkowski, Aleksandrowska 14, tel. 501.	Kotlarskie i miedziane A. Braksator, Aleksandrowska 26, tel. 618 „Młot“ Dojazd 29.	Pracownie i magazyny obuwia Piśnikowski, II Aleja 37.	Zakłady tapicersko-dekoracyjne Lappe, II Aleja N 31.
Czapinicy Chawłowski II Aleja 30. Polonia, II Aleja 19. Pydańska i Goc, II Aleja 37.	Kantory przewozowe i wynajem pojazdów Józef Kossowski, Teatralna 50, tel. 246. „Lech“ A. Gluchowski i Lesiak, ul. Teatralna N 11.	Przedsięb. budowlane J. Bajdecki, Wieluńska 44, tel. 408. K. Plucik i A. Soczek, ul. Cerkiewna 17, telefon 498. „Topór“, Krakowska 40, tel. 167.	Zakłady instr. muzycznych S. Malko, Dojazd 11, naprzeciw stacji.
Cukiernicze wyroby Br. Kowalik, II Aleja 41.	Kanalizacje i wodociągi „Młot“ Dojazd 29, tel. 203. Piotrowski i Januszewski, Teatr. 13, t. 1.	Pralnie chemiczne A. Heininger, II Aleja 19, tel. 5.	Zakłady elektr.-mechanicz. J. Błachowicz, Szkolna 5, tel. 539. Olakiewicz, Teatralna 19.
Drzewny handel i przemysł Klawe Edmund, Aleksandrowska 20.	Krawcy damscy Jan Zymek, Teatralna 35.	Pralnie bielizny Małasiwicz, II Aleja 33. Małasiwicz, III Aleja 43.	Zakłady szrotkarskie Suwalski, Teatralna 19.
Dom Handlowo-Przemysł. Kazimierz Deloff i S-ka II Al. 22 tel. 589.	Kliniki ginekologiczno-położnicze Dr. St. Nowak, Teatralna 14, tel. 78. Dr. Józef Pietrasiewicz, Jasnogórska 24.	Pracownie fotograficzne A. Soczek, II Aleja 16, tel. 675.	Zakłady szrotkarskie Suwalski, Teatralna 19.
Biuro Elektrotechniczne Piotrowski i Januszewski, Teatr. 13, t. 1.	Handel win i towarów kolonialnych Karwiński i Zawistowski II Aleja 28 t. 88. J. Piotrowicz, II Aleja 30.	Pracownie gorsetów Józefy, Szkolna 1, róg III Alei.	Zakłady szrotkarskie Suwalski, Teatralna 19.

Adresy firm Chrześcijańskich, zamieszczone w powyższym spisie, kosztują na cały rok 6 rb. i drukowane będą jeden raz na tydzień. Administracja naszego Gońca Częstochowskiego przyjmuje zamówienia w dalszym ciągu.

ZAPROSZENIA ŚLUBNE BALOWE

Karneci
BILETY WIZYTOWE
 Koperty papeterie
 KSIĄŻKI BUCHALTERYJNE
 druki na księgi do buchalterji amerykańskiej
 wszelkie druki blankiety
 najlepiej wykonywa
F. D. Wilkoszewski
DRUKARNIA
 w Częstochowie, II Aleja 38.

Kancjonowane Biuro Nauczycielskie
STANISŁAWY LIKIŹOWNY
 w Częstochowie, Teatralna 26.
 Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki, Ochroniarki, Froebianki, Bony, Nauczycielki na godziny, francuski, niemki i nauczycielki muzyki. Cudzoziemki biuro na ządanie sprowadza.
 Biuro otwarte od 9 r. do 6 po południu

Restauracja Nowo utworzona A. KOWALSKIEGO

w Częstochowie II-a Aleja N 28
 Poleca bufet zaopatrzony w różne zakąski i trunki oraz, piwo na szklanki lub w butelkach, także jedzenia na porcje, obiady smaczne codziennie, i flaki w niedziele i czwartki. Ceny umiarkowane. Lokal przyzwolony dla urzędów.

Pierwszorzędna Chrześcijańska Pracownia GORSETÓW
„JOZEFY“
 NAGRODZONA MEDALEM
 CZĘSTOCHOWA, III-cia Aleja 46,
 ul. Szkolnej N-r. 1.
 „sety kroi paryskich i wiedeńskich, ohygieniczne i do wyrównania figury, Geiki do prostego trzymania, biustonosze, pasy i t. d. Pranie, reperacja i przezszywanie. — Ceny umiarkowane.

pracownia ubiorów damskich
E. i M. MICHOTEK
 Poleca najświeższe nowości
karnawałowe
 Wykonywanie najkosztowniejszych sukien jak najsolidniejsza na ządanie w terminach jak najkrótszych.
 II Aleja Nr. 39

KAZIMIERZ OSSOWSKI

INZYNIER
Obrońca Patentowy

PETERSBURG—Wosniesieńskijskij Prospekt
 N 20 BERLIN—Potsdamerstr 5.

Chrześcijańska pracownia ozapek i kapeluszy:
„CZAPNIK POLSKI“
 Częstochowa II-ga Aleja N-r. 30
 Poleca czapki uniformowe, cywilne, zimowe męskie i dziecięce oraz kapelusze różnych gatunków najświetlejszych fasonów po cenach najniższych.
K. Chawłowski

Najskutecznej tepl. pluskwy, karaluchy, prusaki oraz wszelkie pasożyty u zwierząt plyn
TITU „Tutout“
 Dostać można w aptekach i składach aptecznych.

KRAWIEC

CHRZĘŚCJAŃSKA PRACOWNIA
 Najlepiej najtaniej wykonywa
 PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego MARKSA
 ul. Ogrodowa N 28.
 vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

Oryginalne Karmańskiego
Farby Artystyczne
 — otrzymany w wielkim wyborze —
 i Poleca Skład Materjałów
 Aptecznych i farb
Wacława ORLA
 w Częstochowie, III Aleja 46

II ga Aleja N 20 od frontu I-sze piętro miesz N 1. Marji Beré
 Źródło taniego nabycia, bo w prywatnym mieszkaniu, wszelkiego rodzaju
Towarów Bławatnych
 poleca panom: krepy drap do damskie, szewiely materyjli sztuczne jedwabie jako też płótna półpłótna madapolamy i fartuchy etc. etc.—

Biuro Inżyniera W. KUKLIŃSKIEGO

ul. Dojazd № 19, telefon № 6-81.

Wyłączna sprzedaż: „Tinolu“ do lutowania Ogrzewaczy „Wulkan“, „Baouli“ tkaniny druciano drzewnej „Huberoidu“ Elementów „Uranu“, Aparatów do gaszenia „Protektor“, Webelitzen; Grafitol i Estrol Tow. „Argos“, Maszyny Piekarskie Kabłe, lampki elektryczne.

Firma Egzystuje od 1860. roku

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna A. Heiningera

11-ga Aleja № 19. Telef. № 5.

Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie, a mianowicie: Garderobę damską męską i dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, łapy, serwety pluskowe pokrycia z mebli i t. p.

SKLEPY WŁASNE

w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
w Tomaszowie Piotrk. ul. Kaliska Nr. 72
w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykowska 21 tel. 266.

Lecznica chorób kobiecych z Oddziałem Położniczym

Dr. J. Pietrasiewicza

w Częstochowie, Jasnogórska 24.

Oplaty za pobyt od 1 rb. 50 kop. do 3 rb. dziennie. Pokoje oddzielne. Ambulatorjum z chorobami kocięciami codziennie od godziny 9-ej rano do 1-ej po południu.

Hurtowa i detaliczna sprzedaż pocztówek i różnych wydawnictw krajowych i zagraniczn.

M. BAUMERT

w Częstochowie, ul. Dojazd, 17 vis à vis D. Ż. W.
Skład stale zaopat. w ostatnie nowości w wielkim wyborze
Ceny najniższe za gotówkę. 0003

Ważne dla W. P. P. obywateli i Przedsiębiorców

Po długoletnich studiach w Warszawie, otworzyłem, Zakład Artystyczny Dekoracyjno-Malarzki. w Noworod. sku-Rynek dom p. Zarzeckiej.

Wykonujemy wszelkie roboty w zakresie malarstwa wchodzące. Z czem polecam się Szanownym W. P. P. Z głębokim szacunkiem z poważaniem Jan Szymczyk b. uczeń prof. Trojanowskiego Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych.

Fortepiany i Pianina

Fabryki C. M. Schröder dostawcy 5-ciu Dwo- rów Cesarz. Królewskich i licznych Konser- watorjów muzycznych, oraz pierwszorządnych Konserwatorjów.

Poleca firma egzystująca od 1895 r. **A. GLIŃSKI** w Częstochowie Aleja I Nr. 12. **Sprzedaż za gotówkę i na raty.** Pod kierunkiem fachowego specjalisty wy- konującej się odświeżenia i strojenia:

Skład węgla do sprzedania Ogrodowa 63 224	Pokój umeblowany z opalem i usługą z całodziennym utrzymaniem Teatralna Nr. 23 m 9 225	Dom piętrowy z oficyną parterową i placem frontowym na ulicy Cerkiewnej, sprzedam na dogodnych warunkach. Wiadomość na miejscu Szkolna Nr. 36	Potrzebna sklepowa. Wiadomość w filij. piekarni, Maciejew- skiego 8 Aleja- 216	Wanny gotowe do sprzedania w zakładzie blachar- skim Aleja 8 Nr. 65 223	Maszyna Singera do sprzedania- Marka Ogrodowa № 26 217	Sklep spółwzrosty tanie szary sprzątały Rynek Wielki 46 223.	Przyjmuję wszelką bielizną do czy- cia i koldry ul. Teatral- na 24 parter, 63	Panienka inteligentna z dobrą rekomendacją poszu- kuje posady „treblów- ki“ lub kasyerki Teatralna 24 parter 82	Nowo otworzona pracownia sukien damskich J. Ko- narskiej ul. Teatralna Nr. 24 parter także potrzebna podreżna i uczenia 84
--	---	---	--	--	--	--	---	---	---

Na fabrykę
sprzedam lub wydzierżawię kamienicę w Końskich 8 sal po 297 lokci kwad 8 pokoiłkow. — Światło, dwust. onne, załadowania gospodarskie. Dom drewniany, — ogród owocowy, obszerny plac dwu frontowy. Powiat, kolej blisko Tomaszowa, Łódź. Cena 15000. Informacje Jocholowska, Końskie, dom Bajara. 081

12,000 rubli,
Na 1-szy numer hipoteki potrzebne. — Kolektujący zechce swój adres złożyć w Redakcji pod C. Z. 12,000 192

Skład
Słoniny i wędlin, wyro- biona firma, 15 tysięcy rocznego obrotu w do- brem punkcie w powodu słabości żony — jestem zmuszony sprzedać. Ima cy Końscy. 087
w Noworodamsku ul. Kaliska

Krakowski
kostium do sprzedania 11 Aleja 37, sklep spożywczy. 218.

Potrzebny
młody człowiek do kno- matografu na wyjazd. — kasa, warunki dobre. — Zgłaszać się ul. Krakow ska 80 mieszk. kawalerka lub takto można. Oferty przyjmują Goniec. Częst. dla „Cinema“. 212

Bryczka
lekka kolejna do sprze- dania także zaraz do wynajęcia pokój z kuchnią. — Warszawa Nr. 34 Kapalski. 221

Potrzebna
sklepowa z szyćmi. — Wiadomość ul. Teatralna 46 piękatnia. 220

Nowo otwo- rzona
chrześcijańska praco- wnia obuwia przy ul. Krakowskiej. Nr. 1 przy kościele św. Zygmunta. Posiada na składzie Obuwie mag- szkie damskie i dzie- ciątne ceny bardzo przystępne. Zpoważ- niem Wolek Murawski. 213

Do sprzedania
garnitur mebli używa- nych szafa, komoda, 6 krzesel szeslong, 11 ga Aleja Nr. 31 u Tapicze- ra. 210-3

Potrzebny majster
do zbudowania wiatarka holendra. Wiadomość u Adama Hajdasa w Ku- celinie przy stacji Hant- ke przez Częstochowę.

Gimnazista
polał wyjechać klasy zyc- ocały swoje uszyć chłop- ca poszytych zechce zio- żyć oferty z warunkami w Administracji Gonca- pod S. Ba. Nr. 8. 198

Wdowa
samotna przyjmuje na miłoskianie stołowanie i wszelką obsługę jak najtaniej, byle tylko za- rząd. Wielkańska N-r. 12. Pajzokowska. 203-3

Panna
sznająca język rosyjski na wyjazd potrzebna do jednej dziewczyny ostaro- tniejszej. Wiadomość w kantore służby Teatral na Nr. 45. 189-

Plac

kilku-morgowy w Częstochowie obok Żelaznej fabryki Raków, od- powiednie pod fa- brykę lub zakła- dy przemysłowe pomiędzy kolejami Wiedeńską i Herbską nad rzeką Wartą na pra- wach miejskich zaraz do sprze- dania także 30 pla- ców pod domy mieszkalne. Wiadomość u właściciela W. JANOTY w Miłowicach przez Sosnowicą.

Sklep
Towarów Blawnych Brazi Zaskórskich w Częstochowie, ul. Krakowska Nr. 1 przy ko- ciecia. Poleca: materjały wełniane i jedwabne płó- na, perkalę, madapol- ny, kretony, batysty, bar- chany i flanelę. 193-

Pokój
z kuchnią do wynaję- cia od zaraz Wiadomość u Iona Nr. 16. 019-

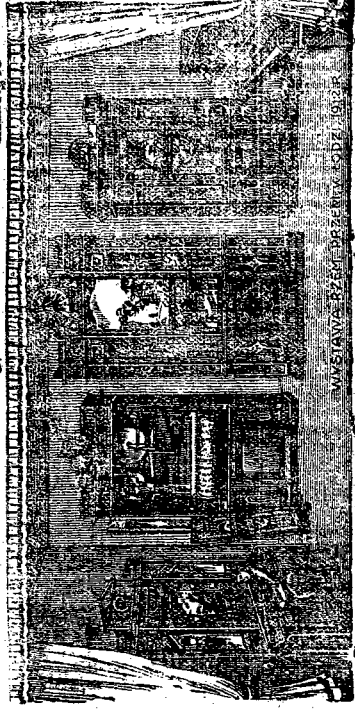
Do sprzedania
powiła owocowa w fab- ryce cukrów Dębki Uljański Ostrowski i S-ka Czę- stochowa Dojazd 17. 1-03

Nowo-otwo- rzona
restauracja drugorzę- dna przy ulicy Stradom- skiej Nr. 40. Kuchnia prowadzona własną. Wczorom od godziny 8 orkiestra. Obiady po 35 kop. dwa razy tygo- dniowo flaki co owar- ki i niedzieli. Poleca- ją się Szanownej pu- bliczności pozosta- je z poważaniem Michał Tyliński. 112

Pianina
do wynajęcia od za- raz Wiadomość Zielona Nr. 18. 048

Krowy mleo- zne
do sprzedania oras mleko z dostawą do domu i Aleja Nr. 1 pocztaierca Wiado- mość co do krów w Białej

MANOLOWY 3
STANISŁAW KULSKI
CZĘSTOCHOWA
GRODZKA 48 20
LUBOWA 13

Przebieżny i wytrzymały
Automatyczne
ciężarowe, sprężynowe i elektry-
czne
Stale na składzie.

Kursy dla Ochrociarek i Froebianek

Stanisławy LIGEZÓWNY

w Częstochowie, ul. Teatralna № 26.
Zapisy nowo-wstępujących-kandydatek codziennie od 9 r do 6 pp. Po ukończeniu świadectwa iposady

THIOTYMINA

APTEKARZA J. HUMBLET
ZATW. PRZEZ URZĄD LEKAR. PETERSB. ZA RT 6816.
ZALECANY PRZEZ P. P. LEKARZY Z NIEZAWODNYM SKUTKIEM, JAKO ŚRODEK ZNAKOMITY W PRZYPADKACH CHORO- BÓW DROG ODDECHOWYCH, JAK: KATAR KRANI, KATAR OSKRZELI, KATARY PŁUC, KASZEL, POBUZDA KAMIENIE, WZMACNIA ORGANY TRAWIENIA, A TEM SAMEM PRZYCZY- NIA SIĘ DO OGÓLNEGO POLEPSZENIA STANU CHOROZEGO. SPOŚOB UŻYCIA PRZY KADYM FLAKONIE. ŻĄDĄC W WSZYSTKICH APTEKACH I SKŁADACH APTECZ.

Klinika ginekologiczno-położnicza

Dr. Stanisława Nowaka i Dr. Stefana Rona

w Częstochowie, Teatralna 14, dom dr. Nowaka
Telefonu № 515 i 76.

Przyjmuje na stały pobyt chore z cierpieniami kobiecimi, osoby ciężarne i rodzące, ambulatorjum dla przychodzących chorych codziennie od g. 9 i pół rano do godziny 12 w południe, i od 3 do 6 po poł.

Oplata za pobyt chorych w klinice za dobę wynosi od 2 rb. do 6 r., porada ambulatoryjna 1 rb.

PIEKARNIA

Marcelego Chmielewskiego

Egz. od lat dziesięciu w Alei I przeniesioną została do loka- lu własnego przy ul. Teatralnej 46 rok Zielonej Tel. 65

Wyłączna sprzedaż mego pieczywa w sklepach: Mleczarnia „Skrzydłów“ ul. Teatralna II — ul. Do- jazd 13, — ul. Krakowska 35, — Śladm Kamienie 21. Hurtowa i detaliczna sprzedaż w sklepie przy piekarni róż- nych gatunków pieczywa i cukielniczych wyrobów orasza kar- nawał pączki. Polecając się szanownej Publiczności pozosta- je z poważaniem Marcell Chmielewski. 0792